

Vignette – Új eszköz a komplex pedagógiai helyzetek kezelésére

Quinta Kools

Fontys Alkalmazott Tudományok Egyeteme Pedagógusképzési Tanszék professzora,
q.kools@fontys.nl <https://orcid.org/0000-0002-1657-9710>

*Fordította: Daru Andrea az Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar Neveléstudományi Doktori Iskola PhD hallgatója,
andicond@student.elte.hu*

Ebben a tanulmányban a vignette-ek szerepére fókuszálunk, amelyeket a pedagógusok szakmai dilemmáik kezelésére alkalmazhatnak. A vignette egy rövid történet feldolgozása, amelyben a pedagógus egy, a gyakorlatában tapasztalt eseményt ír le, és egyben fel is tárja a szóban forgó esemény mögött húzódó problémát. Ezeket a történeteket különböző módokon használhatjuk. Elsőként a PROMISE-projektben alkalmazott megközelítést mutatjuk be, ahol a vignette-eket adatgyűjtési eszközként használtuk: különböző európai országokból gyűjtöttünk példákat, történeteket. Másodszor bemutatjuk, hogyan lehet a vignette-eket pedagógiai célok elérése érdekében alkalmazni. Projektünk honlapján számos történet található, amelyek használata során a tanárok megtapasztalhatják az összetartozás érzését, azt, hogy nincsenek egyedül, mások is szembesülnek az övékéhez hasonló problémákkal. A honlapon található történeteket a tanárképzésben is alkalmazhatjuk szakmai dilemmák megvitatására, a tanárjelöltek problémamegoldó stratégiáinak fejlesztésére, bővítésére. Ebben a cikkben ezeket a lehetőségeket mutatjuk be.

Kulcsszavak: vignette, tanárképzés, PROMISE-projekt

DOI: 10.37205/TEL-hun.2021.1.08

Bevezetés

Munkájuk során nem csak a tanárjelöltek, hanem a tapasztalt pedagógusok is nap mint nap találkoznak kihívásokkal. E nehézségek az azonnali, egyszeri, gyors döntéshozattal kezelhető helyzetektől egészen a komplex problémáig terjednek, amelyeket nem lehet egyszerű és egyszeri beavatkozással könnyedén megoldani. Ezeket a problémákat szakmai dilemmákként azonosíthatjuk.

Az Erasmus+ Stratégiai Partnerség keretében megvalósult PROMISE-projektben¹ a partnerek együtt dolgoztak olyan szakmai dilemmákat hordozó történetek vizsgálatán, amelyekkel a tanárok munkájuk során szembesültek. A projektben részt vevő tagországok az Egyesült Királyság, Magyarország, Szlovénia, Németország és Hollandia voltak. Különösképpen arra voltunk kíváncsiak, hogy a pedagógusok milyen szakmai dilemmákkal találkoznak a szakmailag átgondolt, inkluzív oktatás megvalósítása közben (Az Európai Unió Tanácsa, 2018). Bár a különböző országokban különböző oktatási rendszerek működnek, pedagógia gyakorlatukban sok a hasonlóság. Kutatócsoportként arra fókuszáltunk, hogy megtaláljuk a hasonlóságokat és a különbségeket országaink pedagógiai gyakorlatai és dilemmái között.

Ebben az írásban a kutatásunkban alkalmazott vignette-ek szerepét állítottuk a középpontba. A vignette-eket használhatjuk kutatási eszközként adatgyűjtésre, de oktatási eszközként is (Anast Seguin & Amborius, 2002). Projektünkben mindkét alkalmazási lehetőséget vizsgáltuk. E tanulmányban először leírjuk, hogy a PROMISE-projektben hogyan használtuk a vignette-eket adatgyűjtésre. Ezután foglalkozunk azzal, hogy a projektünkben használt vignette-ek hogyan alkalmazhatóak pedagógiai célokra, különös tekintettel potenciális szerepükre a pedagógusok szakmai fejlődésének elősegítésében, hiszen a vignette-ek szolgálhatnak szakmai dilemmák megvitatásának elindítására, valamint tanárjelöltek problémamegoldó stratégiáinak fejlesztésére, bővítésére.

Mit nevezünk vignette-nek?

A vignette egy olyan speciális helyzetet leíró rövid történet, amely valamilyen pedagógiai problémát vagy kihívást mutat be. A leírásban megjelenő információk azon szakmabeliek számára értelmezhetők, akik már találkoztak hasonló esetekkel munkájuk során, ismerős számukra az adott kontextus. Kutatásunkban a vignette-eket tehát modellezésre és a pedagógusi reflexió kiindulópontjaként is használtuk. Jeffries és Maeder arról számolnak be, hogy „kutatók és tanárok több szempontból is nagyon hasznosnak találták ezeket a történeteket a gyakorlatban, mert vignette-eket relatíve könnyű alkotni, hasznos támpontokat adnak bizonyos témák megvitatásához, értékes segítséget nyújtanak a nehéz és kényes témák fel-tárásában, egyénileg és csoportosan is jól alkalmazhatóak, valamint valós élet-

¹ PROMISE: Promoting Inclusion in Society through Inclusion: Professional Dilemmas in Practice – A társadalmi inklúzió elősegítése az inklúzió révén: professzionális dilemmák a gyakorlatban.

helyzeteket és problémákat mutatnak be.” (Jeffries & Maeder, 2004, p. 17). Pedagógiai kontextusokban a vignette a következőképpen definiálható: „egy speciális pedagógiai szituáció tanítási célú írásos összegzése, amely nem tartalmazza a lehetséges megoldásokat és konklúziókat. Ez a fajta oktatási módszer lehetőséget teremt a hallgatóknak a kritikus gondolkodás gyakorlására, azáltal, hogy az adott szituáció különböző aspektusait értékelik, és megoldási javaslatokat tesznek.” (Anast Seguin & Ambrosio, 2002, p. 10).

A vignette mint adatgyűjtési eszköz

A PROMISE-projekt keretében az izgatott minket, hogy milyen kérdések merülnek fel a különböző nemzetek tanáraiban, legfőképp saját inkluzív oktatási gyakorlatukkal kapcsolatban. A projektben részt vevő mindegyik partner valamilyen módon kapcsolódik a pedagógusképzéshez vagy a pedagógusok továbbképzéséhez. A projekt résztvevői a pedagógus szakma teljes spektrumát képviselték, a gyakornokoktól a tapasztalt tanárokig, a tudományos, akadémiai szinten dolgozó szakemberektől a szakképző pedagógusokig. Annak érdekében, hogy adatokat tudjunk gyűjteni a különböző országok pedagógusainak problémáiról és az általuk alkalmazott megoldásokról, arra kértük a partnereket, hogy mindannyian mutassanak be írásos formában tíz történetet szakmai dilemmáikról úgy, ahogy azok saját oktatási rendszerükben felvetődnek. Ennek eredményeképpen a dilemmákat leíró történetek igen színes skálájához jutottunk a különböző oktatási rendszerek tanárjelöltjeinek, tapasztalt tanárainak és intézményvezetőinek köréből. Összesen 63 történet gyűlt össze. A történetek egy része túl részletezett volt, másik részük pedig kevés információt tartalmazott, így átírtuk őket vignette-ekké, hogy mindegyik történet biztosan tartalmazza ugyanazokat az alapinformációkat: az adott oktatási rendszer jellemzőit, a közreműködő szakmai tapasztalatának megjelölését, a probléma és a kipróbált megoldások leírását (Beaton et al., 2021).

Ezek után a vignette-eket elemeztük és kategorizáltuk annak érdekében, hogy átfogó képet kapjunk azokról a témákról, amelyeket a különböző országok tanárai nehézségként, kihívásként értékelnek. Ha a kipróbált megoldásokat is tartalmazta a történet, akkor azokat is áttekintettük, hogy képet alkothassunk az alkalmazott problémamegoldó stratégiákról.

A történetek elemzése alapján a pedagógusok szakmai dilemmáinak hét fő kategóriáját tudtuk elkülöníteni: óravezetés, tanulók viselkedési problémái, inklúzió, pszichológiai problémák, digitális eszközök használata, a különböző pedagógiai és

segítő szakmák együttműködéséből fakadó dilemmák (interprofessionalism), oktatási helyzetekhez kötődő problémák. A problémamegoldások vizsgálata rámutatott arra, hogy a megoldási stratégia első lépéseként mindenki az információgyűjtést alkalmazza. Ez jelentheti a kollégák megkérdezését, interjúkészítést tanulókkal, szülőkkel vagy a szakirodalom tanulmányozását. Az új információkat a pedagógusok arra használják, hogy gyakorlati megoldásokat keressenek, például egy új megközelítést, módszert.

A vignette-ek alkalmazásának további lehetőségei projektünkben

Már a feljegyzett történetek összevetése alapján is látható volt, hogy a pedagógusok, annak ellenére, hogy különböző oktatási rendszerekben dolgoznak, és karrierjük különböző pontjain tartanak, ugyanazokkal a problémákkal küszködnek. A projekt során egyik fő célunk volt ennek a konklúzióknak a megosztása a szakmával. A pedagógusok számára megnyugtató lehetne a tudat, hogy nincsenek egyedül dilemmáikkal, és talán abban is segítséget kaphatnának, hogy leküzdjék a tanításuk során jelentkező egyedüllét és elszigeteltség érzését (Bakkenes et al., 1999). Ezért elhatároztuk, hogy a vignette-eket mint példákat, tipikusnak mondható történeteket pedagógiai célokra is használni fogjuk. Ennek érdekében létrehoztunk egy honlapot, ahol bemutatjuk a vignette-eket.² A honlap vignette-ek széles választékát kínálja a tanárok számára az általunk meghatározott hét fő problémakör mentén kategorizálva. Minden történet egy szakmai dilemmát példáz, ahogy azt a következő vignette jól mutatja:

„Néhány hónapja tanítottam egy középiskolai elsőéves osztályban, amikor új tanuló érkezett egy másik iskolából. Viselkedési problémákkal küzdött, és az iskolában semmilyen érdeklődést nem mutatott bármilyen tanulásra. A tanuló sok gondot okozott azzal, hogy különböző kommentekkel zavarta meg az órát, vagy passzív volt, ami a többi tanulót arra ösztönözte, hogy kövessék negatív példáját. Bizonyos esetekben kiszámíthatatlanul viselkedett. Az osztály tanítása nagyon nehéz és stresszesé vált számomra, mert olyan pszichológiai és pedagógiai problémákkal kellett megküzdenem, amelyekre nem voltam megfelelően felkészülve. Észrevettem, hogy néha, amikor megbüntettem a viselkedése miatt (például kiküldtem az osztályból), reagált.”

² <https://promise-eu.net/>

A fenti helyzetleírás után a pedagógus megfogalmazta dilemmáját is: „Nem vagyok a büntetések híve, mert nem hiszem, hogy hosszú távon a büntetések megoldják a problémákat. Milyen egyéb módszerek működhetnének?”

Minden egyes vignette-et kiegészítettünk néhány választási lehetőséggel, amelyek segíthetnek megtalálni a probléma megoldását. A választási lehetőségek azonban nem kínálnak kész megoldásokat, csupán javaslatként funkcionálnak a további vizsgálódáshoz, hogy a pedagógusok megtalálják a számukra megfelelő, releváns utat, és kezelni tudják a helyzetet. A fenti példában a választási lehetőségek a következők voltak: utánanézni a büntetésről szóló releváns szakirodalomnak, megvitatni a szituációt a kollégákkal, megbeszélni a helyzetet a szülőkkal, és konzultálni egy szakértővel az érzelmi és viselkedési problémákról.

A honlapunkon hangsúlyozzuk, hogy komplex problémákra nincsenek egyszerű megoldások. Minden egyes szituáció különböző, tehát szükség van az egyes kontextusok alapos vizsgálatára, hogy megfelelő módszert találjunk a problémák kezelésére. A problémák megoldása során a tanárok alapvetően szakértelmükre támaszkodnak: az évek során elsajátított készségeikre és kialakított rutinjaikra, hiszen ezek bizonyítottan működnek. A rutin azonban sokszor nem elég: amikor ismeretlen, új, nem szokványos helyzetekkel kerülnek szembe, a pedagógusoknak innovatívnak kell lenniük, újra kell gondolniuk módszereiket és értékeiket. Ezt adaptív szakértelemnek nevezzük (Anthony et al., 2015). Mivel a tanárok munkájuk során állandóan találkoznak nem rutinszerű szituációkkal, az adaptív szakértelem fejlesztése elengedhetetlen mind a tanárjelöltek, mind pedig a jelentős szakmai tapasztalattal rendelkező tanárok számára. Az adaptív tanár legfőbb feladata megtalálni a megoldást a nem rutinszerű helyzetekre. Az adaptív megoldások megtalálásához a pedagógusoknak szükségük van a kíváncsiságukra, a kutatói szemléletre (inquiry stance) és a tanulók iránti érdeklődésre. Honlapunk megalkotásával ehhez szeretnénk hozzájárulni: utakat és eszközöket ajánlunk, de a pedagógusokon múlik, hogy elindulnak-e valamelyik úton egy olyan megoldás megtalálása felé, mely működőképes lehet számukra és tanulóik számára egyaránt.

A PROMISE honlapján található vignette-ek alkalmazási lehetőségei

Tanulmányunk ezen részében kitérünk arra, hogyan lehet a vignette-eket a tanárképzésben használni például az adaptív szakértelem fejlesztése során. Ennek három lehetséges módját különböztetjük meg: 1) a tanárjelöltek saját történeteiket

írják le és vitatják meg szakmai megbeszéléseken, 2) kész történeteket, vignetteket használnak a megbeszéléseken, 3) a vignette-eket szimulációk során használják, hogy fejlesszék problémamegoldó stratégiáikat. A következő három pontban ezeket a lehetőségeket mutatjuk be a PROMISE-projekt tapasztalatai alapján.

Saját vignette-ek írása

A vignette-et elsősorban pedagógiai célokra tudjuk használni, ahogyan azt Anast Seguin és Ambrosio (2004) javasolja. Az ugyanis, hogy beszélünk egy szituációról, már önmagában hozzájárul a kritikus gondolkodás fejlődéséhez és döntéseink újragondolásához. Ez történik, amikor tanárjelöltek kisebb csoportokban megosztják tapasztalataikat a tanításról, a tanulókról, és reflektálnak egymás történeteire. Ahhoz, hogy ez a diskurzus létrejöhessen, a tanárjelölteket megkérjük, hogy olyan, a tanári gyakorlatukból vett szituációkat gondoljanak végig, és ismertessenek részletesen, amelyek megoldásához segítségre van szükségük. A hallgatók ezeket a történeteket egy-egy vignette formájában mutatják be szóban vagy írásban. Történeteik vignette-té formálásához használhatják a PROMISE-projekt weboldalán található példákat.

A megbeszélés menete: az egyik tanárjelölt kezdi a kört saját vignette-jének a bemutatásával. A bemutató után a többi hallgató kérdéseket tehet fel a részletek tisztázására, hogy jobban megértsék a történetet. Ezután vizsgálódó, a dilemma lényegének feltárását segítő kérdések következnek, hogy részletesebben körbejárják és elemezzék a problémát annak érdekében, hogy a történetet bemutató tanárjelölt reflektálhasson, és alternatív nézőpontokat, interpretációkat ismerjen meg. Ezek után a hallgatótársaknak néhány percük van tanácsot adni, elmondani, hogy ők maguk hogyan kezelnék a helyzetet, ha az a saját gyakorlatukban fordulna elő. A tanárjelölt, akit tanácsokkal látnak el, ezalatt figyelmesen hallgat. Utolsó lépésként ő szólal fel, és egy percet kap, hogy reflektáljon mindenre, amit hallott, valamint hogy meghozza döntését következő lépéséről. Ezt a ciklust ismétljük meg a következő tanárjelölt esetében is, amíg mindenki sorra nem kerül.

A fent vázolt esetben a vignette eszköz, amely a hallgatót segíti az őt érintő, megoldásra váró probléma definiálásában. A vignette megalkotása maga is fontos döntés-előkészítő feladat, amely rákényszeríti a hallgatót a kontextus, valamint a saját és a történet többi résztvevője helyzetének és szerepének részletes elmagyarázására. Ez nem mindig könnyű, mert a szituációk sokszor csak következményei egy korábbi eseménynek, eseménysornak. Ha a hallgatónak egy vignette-et kell írnia, az már önmagában segíti őt abban, hogy elemezze, és egy másik szemszög-

ből is áttekintse a helyzetet. Azzal, hogy másokkal is megvitathatja a történetét, szélesíti a látókörét, és új perspektívából tudja értelmezni a történeteket (Stappers & Koster, 2016), hasonlóan ahhoz, amikor a megbeszélés alatt más hallgatók vignette-jeivel is foglalkozik (Stappers & Koster, 2016).

Kész vignette-ek megvitatása

A második alkalmazási lehetőség kész vignette-ek – például a honlapunkon találhatóak – használata a tanárképzésben. A folyamat és annak előnyei (Anast Seguin & Ambrosio, 2004; Stappers & Koster, 2016) hasonlóak a fent leírtakhoz, ahol a tanárjelöltek saját vignette-jüket írják meg. A különbség az, hogy a vignette-ek nem a csoport tagjainak tanítási gyakorlatában felmerült dilemmákat írnak le, a probléma tehát nem a sajátjuk, hanem olyan személyektől származnak, akik nincsenek jelen a találkozón. A külsősök által leírt helyzetek megvitatásának megvan az az előnye, hogy a foglalkozás résztvevői érzelmileg nem érintettek, így szabadon megbeszélhetik a történetet és a lehetőségeket, elemezhetik a szóban forgó problémát anélkül, hogy bárkit megsértenének. A kész vignette tartalmazhat például rövid videót egy tanár osztálytermi gyakorlatáról, amelyet bármelyik pillanatban meg lehet állítani azzal a kérdéssel, hogy „Mit tennétek a helyében?”. A vignette rendelkezésre állhat írásos formában is, amelyet szintén alaposan meg lehet vitatni. Videós vagy írott vignette alkalmazása esetén egyaránt arra kérjük a hallgatókat, hogy körültekintően tárják fel és elemezzék a szóban forgó szituációt: Mit gondolnak, mi történik a vignette-ben bemutatott/leírt helyzetben? Mit tanácsolnak a vignette-ben megjelenített dilemmával küszködő személynek? Milyen – akár az elméletből, akár saját gyakorlatból vett – tanácsokkal tudnák őt ellátni?

Vignette-ek használata egy a kutatói szemléletet (inquiry stance) fejlesztő játékban

A harmadik lehetőség a vignette-ek használatára, hogy a kész vignette-eket a kutatói szemlélet fontosságának hangsúlyozására használjuk. Ahogy korábban említettük, intézményünkben nagy hangsúlyt fektetünk a kutatói szemlélet fejlesztésére, a tanári professzió fontos tényezőjeként tekintünk rá. A gyakorló tanárok által folytatott kutatásról alkotott elképzelésünk Fichtman-Dana (2015) munkáján alapul. Szerinte „a tanári kutatás folyamatos körforgás, amelyet minden pedagógus megél szakmai élete során. Ha egy pedagógus a kutatói szemléletet magáévá teszi, akkor tanítási gyakorlatának folyamatos megkérdőjelezése, szisztematikus tanulmányozása, és ennek eredményeképpen folytonos javítása, fejlesztése mun-

kájának fontos és természetes részévé válik.” (Fichtman-Dana, 2015, pp. 163-164) Bolhuis (2012) szerint a tanári kutatás egyike a szakmai tanulási stratégiáknak: saját tanítási gyakorlatának vizsgálata segíti a pedagógust munkájának értékelésében, megújításában és fejlesztésében. Kelchtermans (2019) hangsúlyozza, hogy ha megfelelően fel akarjuk készíteni a jövő tanárait a jövő pedagógiai gyakorlatában elkerülhetetlenül bekövetkező változásokra, akkor fejlesztenünk kell kritikus gondolkodásra való képességüket és kutatói szemléletüket. A pedagógusjelöltek bizonytalanságérzésének, nehézségeinek és a munkájuk során jelentkező diszkomfortérzésnek kritikus vizsgálata fontos lehetőségeket kínál szakértelmük fejlesztésére. Ezért pedagógusképző intézetünkben hallgatóinkat nem csak a szaktárgyi tudás, a pedagógiai tudás és készségek megszerzésében támogatjuk, hanem kutatói szemléletük kialakításában is.

Annak érdekében, hogy megvilágítsuk a hallgatók számára, miben áll és hogyan hat a kutatói szemlélet, kifejlesztettünk egy játékot, amely bevonja a hallgatókat egy kutatási folyamat szimulációjába. A játékot a PROMISE-projekt számára fejlesztettük ki, és elérhető a projekt honlapján (lásd 2. lábjegyzet). A játék során a projekten belül összegyűjtött vignette-eket és eszközöket együttesen használjuk. A játék céljai: 1) a hallgatók megtapasztalhassák a kutatói szemlélet mibenlétét; 2) gyakorolhassák a kutatási folyamat lépéseinek egy történet keretében való leírását, rögzítését; 3) reflektáljanak magára a folyamatra; 4) más szakmai környezetben, egy másik szituációban alkalmazzák majd ezt a stratégiát.

A játékban három különböző vignette (A, B és C) és a hozzájuk párosítható eszközök állnak rendelkezésre. A játékhoz a hallgatók két-három fős csoportokra oszlanak, majd kiválasztják, hogy melyik vignette-et (A, B vagy C) akarják használni. Minden vignette egy kontextus és egy, az adott kontextusban felmerülő szakmai dilemma leírását tartalmazza. A szövegek mellett a rendelkezésre álló eszközök listája is elérhető. Az eszközök lehetnek: részlet egy kézikönyvből, egy reflektív kérdéssor, tanulókkal készített interjúk szövege stb. Miután átolvasták a vignette-eket és az eszközlístát, a hallgatók első lépésként kiválasztják, melyik eszközzel fogják kezdeni a munkát. Le kell írniuk a döntésüket, és indokolniuk kell választásukat, valamint a választott eszközhöz fűzött elvárásaikat is be kell építeniük a történetükbe. Ezután férnek hozzá a kiválasztott eszközhöz. Miután megismerkedtek a tartalmával, megbeszélik, mennyire találták hasznosnak a kapott információkat, és ezt is rögzítik a történetükben. Ezek után dönthetnek úgy, hogy másik eszközt választanak. A döntéshozatal lépése, az indoklás és a jegyzet-

készítés addig ismétlődik, míg az összes eszközt fel nem használták, vagy amíg a játék ideje le nem telik. Online játék során erre 40 perc elég, személyes jelenlétnél két óra szükséges.

Következő feladatként a különböző csoportok bemutatják a történetüket, amelyben megjelölik a választott vignette-et, és elmondják, hogy az eszközökben található információk segítettek-e őket vagy sem, és miért. Sokkal izgalmasabb a játék, ha több csoport is ugyanazt a vignette-et választja, mivel ebben az esetben az eszközöket is mindannyian másképpen válogatják, használják.

A végső megvitatás során a tanárképző a tanárjelöltek megközelítéseit összefoglalva következtetéseket von le. Fontos hangsúlyozni azt, hogy az eszközök használatára vonatkozó minden megközelítés igazolt és indokolt. Továbbá fontos kiemelni azt is, hogy a játék csak szimuláció, és hogy a való életben sokkal több eszköz és forrás érhető el a pedagógusok számára.

Összefoglalás

Tanulmányunkban leírtuk a vignette-ek különböző alkalmazási lehetőségeit. Először magukkal a vignette-ekkel mint projektünk adatgyűjtési szakaszában használt eszközzel foglalkoztunk. A vignette-ekből nyert adatok megmutatták a különböző országok eltérő oktatási rendszereiben dolgozó és eltérő szakmai fejlettségi szinten álló pedagógusok közös vonásait, továbbá azt, hogy oktatási tevékenységük során nagyon hasonló dilemmákkal, problémákkal kell szembesülniük.

A vignette-ek használatának cikkünkben bemutatott másik alkalmazási lehetősége pedagógiai célú felhasználásuk a tanárképzésben vagy gyakorló tanárok továbbképzésében, tanulásában. Ha a pedagógus a saját gyakorlatában felmerülő dilemmák egyikét írja le vignette-ként, akkor részletesen át kell gondolnia és fel kell feltárnia az adott problémát. Ez a tevékenység lehetővé teszi új nézőpontok felfedezését is. A mások által írt vignette-ek lehetőséget kínálnak arra, hogy a pedagógus saját tapasztalataihoz hasonló szituációkra reflektáljon, továbbá elősegíti, hogy más résztvevőkkel együtt új megoldásokat próbáljon találni szakmai dilemmáira. A vignette kiemelten hatékony eszközként funkcionál szakmai megbeszélések kiindulópontjaként.

A vignette-ek a felsoroltakon kívül komplex pedagógiai szituációk kezelésének eszközeiként is beválhatnak. Írásunk azonban rávilágít arra, hogy a komplex helyzetek kezelésének megoldását nem maguk a vignette-ek jelentik, hiszen ezek csak

eszközök. Továbbá figyelembe kell vennünk azt is, hogy egy vignette írott szövege limitált mennyiségű információt és részletet tartalmaz, tehát mindenképp kiegészítésre szorul (Hughes & Huby, 2001). A korlátozott információtartalom ellenére a vignette-ek kiindulópontjai lehetnek olyan szakmai megbeszéléseknek, ahol számtalan új perspektíva merülhet fel. Reméljük, hogy a holnapunkon található vignette-ek széles kínálata ezt a célt fogja szolgálni.

Irodalom

- Anast Seguin, C. & Ambrosio, A. L. (2002). Multicultural vignettes for teacher preparation. *Multicultural Perspectives*, 4(4), 10–16.
https://doi.org/10.1207/S15327892MCP0404_3 (2021. 08. 02.)
- Anthony, G., Hunter, J., & Hunter, R. (2015). Prospective teacher development of adaptive expertise. *Teaching and Teacher Education*, 49, 108–117.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.tate.2015.03.010> (2021. 08. 02.)
- Bakkenes, I., Brabander, C. de, & Imants, J. (1999). Teacher Isolation and communication network analysis in primary schools. *Educational Administration Quarterly*, 35(2) 166–202. <https://doi.org/10.1177%2F00131619921968518> (2021. 08. 02.)
- Beaton, M., Thomson, S., Cornelius, S., Lofthouse, R., Kools, Q., & Huber, S. (2021). Conceptualising teacher education for inclusion: lessons for the professional learning of educators from transnational and cross-sector perspectives. *Sustainability*, 13(4), 2167. <https://doi.org/10.3390/su13042167> (2021. 08. 02.)
- Bolhuis, S. (2012). Praktijkonderzoek als professionele leerstrategie in onderwijs en opleiding. In Bolhuis, S. & Kools, Q. (Eds.), *Praktijkonderzoek als professionele leerstrategie in onderwijs en opleiding* (pp. 15–42). Fontys Hogescholen.
- European Union Council (2018). *Council Recommendation on Common values, Inclusive Education and the European Dimension of Teaching*. (https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/council-recommendation-on-common-values-inclusive-education-and-the-european-dimension-of-teaching_en) (2021. 08. 02.)
- Fichtman-Dana, N. (2015). Understanding Inquiry as Stance: Illustration and Analysis of One Teacher Researcher’s Work. *Learning Landscapes*, 8(2), 161–171.
<https://doi.org/10.36510/learnland.v8i2.702> (2021. 08. 02.)
- Jeffries, C. & Maeder, D.W. (2004). Using vignettes to build and understand teacher understanding of instructional strategies. *The Professional Educator*, 27(1-2), 17–28.

Kelchtermans, G. (2018). Onderwijsvernieuwing is een werkwoord. Opleiden voor geëngageerde vernieuwingspraktijken. *Tijdschrift voor Lerarenopleiders*, 39(4), 7–22.

Stappers, J. & Koster, B. (2016). Intervisiebijkomsten op de werkplek: en meerwaarde voor professionele identiteit? *Tijdschrift voor Lerarenopleiders*, 2016, 37(1), 21–32.

Weboldal

<https://promise-eu.net>